



JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. juli 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0597
Dok.: JEE41142

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 878 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. juni 2008.

Brian Mikkelsen
Fg. justitsminister

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 878 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”I hvilke omfang henlægger politiet sager af henholdsvis procesmæssige og ressourcemæssige grunde, hvilke typer sager drejer det sig om, og henlægges der sager, som må forventes af kunne føre til domfældelse?”

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Retsplejelovens § 721 indeholder en opregning af, i hvilke tilfælde der kan ske påtaleopgivelse. Der kan således efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1, ske påtaleopgivelse i tilfælde, hvor sigtelsen har vist sig grundløs. Herudover kan der efter § 721, stk. 1, nr. 2, ske påtaleopgivelse i tilfælde, hvor videre forfølgning i øvrigt ikke kan ventes at føre til, at sigtede findes skyldig.

Endelig kan påtale i en sag efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, helt eller delvis opgives i tilfælde, hvor sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

Efter retsplejelovens § 721, stk. 2, tilkommer adgangen til at opgive påtale i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 1, politidirektøren, mens adgangen til påtaleopgivelse i de øvrige tilfælde tilkommer påtalemyndigheden.

Af Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2002 om forelæggelsesregler og kompetenceregler fremgår, at spørgsmålet om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, i en række tilfælde skal forelægges for statsadvokaten.

Det drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor der er spørgsmål om helt at opgive tiltale i sagen eller at begrænse sagen til kun at omfatte enkelte af de sigtede, og de opgivne sigtelser ville medføre ubetinget frihedsstraf. Herudover drejer det sig om tilfælde, hvor der er spørgsmål om en beskæring, der vil kunne indebære væsentlige ændringer med hensyn til sanktionens art eller størrelse.

Jeg har anmodet tre af de seks regionale statsadvokater om en udtalelse om, i hvor mange sager i 2007 man har tiltrådt politidirektørernes indstilling om anvendelse af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, ligesom jeg har anmodet disse om at give eksempler på sager, hvor de har tiltrådt påtaleopgivelse i medfør af denne bestemmelse.

Statsadvokaten for København og Bornholm har i den forbindelse oplyst, at statsadvokaten i 2007 i seks sager har tiltrådt politidirektørens indstilling om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Statsadvokaten oplyser, at bestemmelsens anvendelse altid beror på en konkret og samlet vurdering af omstændighederne i den enkelte sag, hvor der navnlig skal foretages en afvejning af på den ene side ressourcehensyn og på den anden side sagens betydning og den forventede straf.

Som et eksempel på et tilfælde, hvor statsadvokaten har tiltrådt, at der meddeles påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, nævnes bl.a. en sag om indsmugling af særlig grov karakter efter straffelovens § 289 af cigaretter i april 2004. Sigtede, der nægtede sig skyldig og var udrejst til Kina, blev i maj 2007 ved en kinesisk domstol straffet med fængsel i 10 år. Statsadvokaten tiltrådte herefter Københavns Politis indstilling om påtaleopgivelse under henvisning til, at sigtede – i givet fald – ikke kunne forventes at blive idømt en tillægsstraf til den i Kina idømte straf.

Et andet eksempel er en sag, der vedrørte en overtrædelse af politibekendtgørelsen ved fornærmelig optræden over for politiet på Christiania i august 2005. Den sigtede, der ikke ønskede at vedtage det udstedte bødeforelæg, var i september 2005 udrejst til Grønland, og i april 2007 meddelte Politimesteren i Grønland, at han ikke havde mulighed for at overtage strafforfølningen, hovedsagelig på grund af den meget ressourcekrævende bevisførelse, den i givet fald ville indebære. På den baggrund tiltrådte statsadvokaten Københavns Politis indstilling om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Statsadvokaten for Nordsjælland og Københavns Vestegn har oplyst, at man i 2007 i 14 tilfælde har tiltrådt politidirektørens indstilling om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Statsadvokaten oplyser, at sagerne fordeler sig i to hovedgrupper.

Den ene gruppe er tilfælde, hvor den sigtede allerede er undergivet en sådan strafferetlig foranstaltning, som ville blive resultatet af en strafforfølning, og kriminaliteten er af mindre grovhed. Som eksempel herpå nævner statsadvokaten en sag, hvor en person i august 2006 var idømt en ungdomssanktion i medfør af straffelovens § 74 a. Den pågældende var nu sigtet for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 1, og våbenbekendtgørelsen ved at være undveget fra en sikret ungdomsinstitution og ved i forbindelse med sin anholdelse på offentligt sted at have været i besiddelse af en knivlignende genstand med en klinge over 7 cm. Den pågældende nægtede, og statsadvokaten tiltrådte, at påtale blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Den anden gruppe er tilfælde, hvor den sigtede/tiltalte er forsvundet, og der er forløbet nogen eller lang tid siden sigtelse/tiltale, hvorfor det må formodes, at straffen allerede af den grund ville blive begrænset. Som eksempel herpå nævnes en sag, hvor en asylsøger i 2004 var sigtet for dokumentfalsk efter straffelovens § 171 og overtrædelse af straffelovens § 298, nr. 4, ved at have ladet sig befordre med DSB uden gyldig billet. Den pågældende nægtede sig skyldig og forsvandt fra Sandholmlejren i 2004 kort efter sigtelsen. Statsadvokaten tiltrådte den 2. marts 2007 påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3.

Endelig har Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydsjælland, Lolland og Falster oplyst, at man har registreret 11 sager i 2007, hvor politidirektørens indstilling om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, er tiltrådt.

I seks af disse sager er begrundelsen for påtaleopgivelsen, at sagens gennemførelse ville medføre vanskeligheder, der ikke stod i rimeligt forhold til sagens betydning eller den straf, der kunne forventes idømt, f.eks. fordi sigtede eller vidner opholder sig i udlandet. Et eksempel herpå er en sag om overtrædelse af færdselsloven, hvor sigtede havde bopæl i Sverige, og hvor svensk politi havde oplyst, at sigtede ikke længere boede på sin tidligere adresse, og at der ikke fandtes en anden adresse på den pågældende.

Herudover oplyser statsadvokaten, at man i fem sager har tiltrådt påtaleopgivelser, der var begrundet i, at sagens gennemførelse ville medføre omkostninger, der ikke stod i rimeligt forhold til sagens betydning eller den straf, der kunne forventes idømt. Det drejer sig bl.a. om sager, hvor den sigtede efter gerningstidspunktet var idømt en straf for en anden lovovertrædelse, og hvor man vurderede, at straffen ikke ville have været væsentligt strengere, såfremt det påsigtede forhold havde været medtaget under denne anden straffesag.

Sammenfattende må det på baggrund af oplysningerne fra de regionale statsadvokater efter min opfattelse lægges til grund, at muligheden for påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, anvendes i meget begrænset omfang i sager, hvor der kan blive spørgsmål om ubetinget frihedsstraf, eller hvor en beskæring af sagen ville medføre væsentlige ændringer med hensyn til sanktionens art eller størrelse.

Det tilføjes, at der ikke er pligt til forelæggelse for statsadvokaten, når den mødende anklager under et retsmøde træffer afgørelse om påtaleopgivelse af et eller flere forhold i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, med henblik på at afgøre sagen som en tilståelses-sag. I en sådan sag vil der typisk være rejst tiltale for en række lovovertrædelser – f.eks. butikstyveri, brugstyveri, indbrud eller lignende – og den mødende anklager vil have vurderet, at omkostningerne ved at udskille de forhold, der ikke kan erkendes, til en domsmands-sag mod den pågældende ikke vil stå i rimeligt forhold til den til-

lægsstraf, som den pågældende ved en eventuel domfældelse også for disse forhold kan forventes idømt.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er anført af Rigsadvokaten.